

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА КШИШТОФА РОСТАНСЬКОГО (1930—2012)

27 грудня 2012 року на 82-му році пішов із життя емеритований професор Сілезького університету в Катовіце (Польща), почесний член Польського ботанічного товариства, доктор габілітований, професор Кшиштоф Ростанський (Krzysztof Rostański) — видатний учений: систематик і флорист, фітосоціолог, фахівець у галузі синантропної флори й урбанofлори, охорони природи, гербарної справи, історії науки, до яких долучився власними цікавими й оригінальними розвідками, а також здійснював велику популяризаторську просвітницьку діяльність. Він — видатний учений, знаний і як талановитий педагог, Учитель, котрий залишив після себе всесвітньо відому школу сілезьких ботаніків. Звістку про кончину польського вченого українські ботаніки сприйняли з глибоким сумом і болем у серці.

© Р.І. БУРДА, В.В. ПРОТОПОПОВА, В.К. ТОХТАРЬ,
М.В. ШЕВЕРА, 2013

З ім'ям К. Ростанського пов'язано передусім вивчення роду *Oenothera* L., бо саме завдяки його понад 50-річним дослідженням виявлено різноманітність дуже складного в систематичному аспекті таксона, описані нові для науки види, розроблена сучасна система цього роду в Європі, опубліковані узагальнюючі монографії. Зокрема, підсумком його багаторічних досліджень стала праця *Rostański K., Rostański A., Gierold-Śmietańska I., Wąsowicz P. Evening — Primroses (Oenothera) occurring in Europe* (Katowice — Kraków: W. Szafer Institute of Botany. — PAN, 2010. — 157 p.), в якій дається всеохоплююча характеристика роду на основі результатів таксономічних, хорологічних та екологічних досліджень.

Окрім того, його авторству належить монографічне опрацювання для «Flora Polska» родів *Echium* L., *Cynoglossum* L., *Omphalodes* Mill. (1963), родини *Valerianaceae* (1967), родів *Solidago* L., *Aster* L., *Bellidiastrum* Cass., *Lynosyris* Cass., *Galatella* Cass., *Echinops* L. (1971), таксонів порядку *Euphorbiales* (1992).

Свої різнобічні глибокі знання він щедро передавав молоді, був талановитим педагогом, створив чудовий науковий колектив на кафедрі ботаніки Сілезького університету, якою керував протягом тривалого часу. Виховав когорту учнів — був науковим керівником понад 200 магістрів і 22 докторів наук, котрі нині плідно й гідно продовжують справу Вчителя.

Професор К. Ростанський — завжди у вирі громадської діяльності: був активним членом Польського ботанічного товариства, зокрема головою його Сілезького відділення, Польського біометричного товариства, Міжнародної асоціації таксономістів рослин (IAPT), багатьох комітетів і комісій, редакційних колегій монографій і журналів — «Flora Polska», «Archiwum ochrony przyrody», «Wiadomości Bo-

taniczne», «Acta Biologica Silesiaca», «Natura Silesiae Superioris», учених і спеціалізованих рад тощо.

Професор К. Ростанський — давній друг українських ботаніків. Із 1970 року, коли він уперше приїхав до Києва для роботи в Гербарії Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного АН УРСР (нині НАН України) (КШ), і до останніх днів життя підтримував наукові та дружні стосунки з багатьма колегами з України — проводив спільні польові дослідження, брав участь у наукових конференціях, публікував на сторінках «Українського ботанічного журналу» написані разом із нами статті. Зокрема, результатом співпраці міжнародного колективу дослідників стала монографія *Rostański K., Dzhus M., Gudzińska Z., Rostański A., Shevera M., Sulcs V., Tokhtar V. The genus Oenothera L. in Eastern Europe* (Kraków: W. Szafer Institute of Botany PAN, 2004. — 133 p.).

Цікавився К. Ростанський також історією нашої країни, а під час відряджень і туристичних поїздок відвідував музеї та історичні культові споруди.

А ще у складні перебудовні 90-ті роки минулого століття він широко сприяв нашій участі в з'їздах і конференціях, які відбувалися в Польщі, допомагав нам у отриманні наукової літератури й міжнародної періодики, на свята обов'язково надсилав вітальні листівки і навіть іноді, що було особливо зворушливо, солодощі.

Ми пам'ятаємо Кшиштофа Ростанського як інтелігентну, творчу, високоерудовану, принципову й

водночас надзвичайно чуйну, доброзичливу, чудову людину, широкого друга.

В особі професора К. Ростанського ботанічна спільнота втратила одного зі своїх видатних і заслужених учених, відданого трударя науки, шанованого, талановитого педагога, добру та ширю людину. Назавжди нам залишилися його неперевершені праці про «wiesiołki» — *Oenothera*, низка вперше описаних для науки видів — *Oe. acutifolia* Rostański, *Oe. cambrica* Rostański, *Oe. carinthiaca* Rostański, *Oe. casimiri* Rostański, *Oe. hoelscheri* Renner ex Rostański, *Oe. issleri* Renner ex Rostański, *Oe. italica* Rostański & Soldano, *Oe. lipsiensis* Rostański & Gutte, *Oe. moravica* V. Jehlík & Rostański, *Oe. nissensis* Rostański, *Oe. nuda* Renner ex Rostański, *Oe. pseudochicaginsis* Rostański, *Oe. rubricauloides* Rostański, *Oe. rubricuspis* Renner ex Rostański, *Oe. scandinavica* Rostański, *Oe. turoviensis* Rostański, *Oe. wienii* Renner ex Rostański, *Oe. wratislaviensis* Rostański, а також численні таксони внутрішньовидового рангу, навчальні посібники й історичні розвідки.

У ці скорботні дні ми, українські ботаніки, щиро співчуваємо великій родині Ростанських, які втратили найдорожчу людину, та колективу кафедри ботаніки Сілезького університету, де працював Кшиштоф Ростанський.

Світла йому пам'ять і блаженний спокій.

Р.І. БУРДА, В.В. ПРОТОПОЛОВА,
В.К. ТОХТАРЬ, М.В. ШЕВЕРА